

11.03.2015р.

Секретарю Комітету Верховної Ради України
з питань свободи слова та інформаційної
політики

Кондратюк О.К.

Щодо проекту Закону
реєстр. № 1455

Шановна Олено Костянтинівно!

Професійні індустріальні об'єднання у сфері телерадіомовлення – Телекомунікаційна палата України, Асоціація правовласників та постачальників контенту, Спілка операторів телекомунікацій міста Одеси і Одеської області, Всеукраїнська асоціація операторів кабельного телебачення і телеінформаційних мереж, Спілка кабельного телебачення України та Асоціація «Укртелемережа» висловлюють Вам свою щиру повагу і звертаються з проханням зробити все можливе для того, щоб проект Закону № 1455 було відкликано суб'єктами законодавчої ініціативи як такий, що не відповідає ключовим положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Європейської конвенції про транскордонне телебачення, практиці Європейського суду з прав людини та містить недоліки техніко-юридичного характеру.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо особливостей трансляції (ретрансляції) реклами, яка міститься у програмах та передачах іноземних телерадіоорганізацій)» за № 1455 був зареєстрований групою народних депутатів України у Верховній Раді України 12.12.2014 та 03.02.2015 прийнятий в першому читанні.

Законопроектом передбачається обмеження чи заборона ретрансляції реклами на іноземних телепрограмах шляхом внесення змін до частини дев'ятої статті 13 Закону України «Про рекламу».

Так, документом пропонується встановити, що **«трансляція (ретрансляція) реклами, яка міститься у програмах та передачах іноземних телерадіоорганізацій, що транслюються (ретранслюються) на територію України у випадку, якщо іноземні телерадіоорганізації не підпадають під юрисдикцію країн, що входять до Європейського Союзу, або країн, які ратифікували Європейську конвенцію про транскордонне телебачення, забороняється.**

Трансляція (ретрансляція) реклами, яка міститься у програмах та передачах іноземних телерадіоорганізацій (які підпадають під юрисдикцію країн, що входять до Європейського Союзу, або країн, які ратифікували Європейську конвенцію про транскордонне телебачення), що транслюються (ретранслюються) на територію України, дозволяється лише у разі, якщо за трансляцію (ретрансляцію) такої реклами сплачено юридичній особі України, незалежно від способу здійснення такої трансляції (ретрансляції).

Як профільні об'єднання, ми стурбовані тим, що редакція запропонованого законопроекту входить у пряму суперечність з нормами Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод і Конвенції про транскордонне телебачення та може стати необґрунтованим та незаконним обмеженням свободи вираження поглядів.

Конвенції є частиною національного законодавства України, а тому містять норми прямої дії.

Так, відповідно до статті 4 Європейської конвенції про транскордонне телебачення, Україна взяла на себе зобов'язання забезпечити свободу самовираження й інформації відповідно до статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод

(995_004), а саме гарантувати свободу прийому і не обмежувати ретрансляцію на своїх територіях програмних послуг, які відповідають умовам цієї Конвенції.

Рекламні правила, встановлені статтями 11-16 Європейської конвенції про транскордонне телебачення, а також застереження, (ратифікаційна грамота на зберігання 26 березня 2009 - Або. Engl.), що стосується статті 32, пункту 1: *«Україна залишає за собою право обмежувати на своїй території ретрансляцію програмних послуг, що містять рекламу алкогольних напоїв, в тій мірі, що вона не відповідає національному законодавству»*. Другим абзацом п.1 ст.32 Конвенції визначено, що *«жодних інших застережень робити не можна»*.

Тобто обмеження ретрансляції реклами, яка міститься у програмах та передачах іноземних телерадіоорганізацій у вигляді умови її оплати юридичній особі України або взагалі її заборони жодним положенням Європейської конвенції про транскордонне телебачення не передбачено. Більше того, є пряма норма щодо неможливості встановлення інших обмежень, що не передбачені Конвенцією.

Авторами законопроекту не передбачено також, що застосування на практиці запропонованих змін тягне за собою можливе порушення ст.10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що є неприпустимим, з таких підстав:

- згідно зі ст. 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожен має право на свободу вираження поглядів. Це право включає в себе свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати та передавати інформацію і ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів;

- Європейський суд з прав людини у своєму рішенні від 22 травня 1990 року у справі «Аутронік АГ проти Швейцарії» (AutronikAGSwitzerland) розтлумачив, що ст. 10 Конвенції стосується не лише змісту інформації, але і також і засобів її передачі або отримання, виходячи з того, що будь-яке обмеження, накладене на засоби, порушує право на отримання і розповсюдження інформації. Отримання телевізійних програм за допомогою супутникових антен або інших засобів підпадає під дію цього права, викладеного у перших двох реченнях ст.10 Конвенції. Оскільки дії адміністративних органів позбавили заявника законного отримання іноземних супутникових передач, такі дії прирівнюються до втручання органів державної влади у здійснення свободи вираження поглядів (пункт 21 мотивувальної частини рішення).

Таким чином, будь-які обмеження стосовно трансляції чи ретрансляції іноземних супутникових телепрограм в Україні розглядаються як втручання у сферу прав, захищених статтею 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а отже можуть здійснюватися лише за наявності умов, передбачених частиною другою статті 10 зазначеної Конвенції.

Частиною другою статті 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод закріплено, що здійснення цих свобод може підлягати таким обмеженням, формальностям або санкціям, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету і безсторонності суду.

В той же час автори законопроекту у пояснювальній записці визначили, що обмеження реклами іноземних телепрограм *«обумовлено потребою у забезпеченні реалізації одного з основних принципів державної політики у сфері телебачення і радіомовлення – політики протекціонізму щодо розповсюдження програм і передач вітчизняного виробництва»*.

Тобто, протекціонізм щодо розповсюдження програм і передач вітчизняного виробництва відповідно до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини **не може бути достатньою підставою для обмеження ретрансляції іноземних телепрограм на території України.**

Окремо слід звернути увагу на те, що законопроект має недоліки техніко-юридичного характеру. А саме, проектом Закону пропонується внести зміни в частину другу статті 42 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», зокрема *«суб'єкт господарювання, який перебуває під юрисдикцією України, має на меті здійснювати ретрансляцію і отримав на це дозвіл від правовласника (виробника), який не підпадає під юрисдикцію країни, що входить до*

Європейського Союзу, або країни, яка ратифікувала Європейську конвенцію про транскордонне телебачення, має право здійснювати ретрансляцію лише у разі відповідності змісту програми вимогам чинного законодавства України, Європейській конвенції про транскордонне телебачення та у разі включення програми до переліку програм, що ретранслюються, за рішенням Національної ради з питань телебачення і радіомовлення».

Відповідно до частини п'ятої статті 7 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» «правові засади формування та діяльності, статус, компетенція, повноваження, функції Національної ради та порядок їх здійснення визначаються Законом України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення». Але Законом України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» зазначені повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення не передбачені.

Виходячи з вищенаведеного, вважаємо, що чинна редакція частини другої статті 42 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», згідно з якою «суб'єкт господарювання, який перебуває під юрисдикцією України, має на меті здійснювати ретрансляцію і отримав на це дозвіл від правовласника (виробника), який не підпадає під юрисдикцію країни, що входить до Європейського Союзу, або країни, яка ратифікувала Європейську конвенцію про транскордонне телебачення, зобов'язаний адаптувати зміст призначених для ретрансляції програм до вимог законодавства України», сформульована достатньо чітко і внесення зазначених змін не потребує.

Отже, просимо Вас, **Олено Костянтинівно**, відкликати проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо особливостей трансляції (ретрансляції) реклами, яка міститься у програмах та передачах іноземних телерадіоорганізацій)» (реєстр. № 1455 від 12.12.2014) та звернутися до співавторів законопроекту Олександра Абдулліна, Миколи Княжицького, Ірини Геращенко, Вадима Денисенко з проханням підтримати відкликання такого проекту.

З повагою

Директор Асоціації «Телекомунікаційна палати України»

К. Гріцак

Віце-президент Асоціації правовласників та постачальників контенту

Н. Клітна

Директор з юридичних питань Асоціації «Укртелемережа»

О. Чорна

Директор Співки операторів телекомунікацій Одеси і Одеської області

С. Ясиневич

Директор Всеукраїнської асоціації операторів кабельного телебачення і телеінформаційних мереж

Г. Полхович

Генеральний директор Співки кабельного телебачення України

А. Швець